

Temeljna načela Hrvatske socijalno liberalne stranke

Hrvatska socijalno liberalna stranka prva je demokratska stranka u Hrvatskoj u doba komunizma.

HSLŠ polazi od načela da je slobodna samo ona zajednica u kojoj je slobodan i socijalno siguran svaki pojedinac. To znači da HSLŠ zastupa stajalište da je pojedinac najveća vrijednost. On mora svojim temeljnim pravima biti zaštićen od ideologijske i državne prinude. Tako se pojedinac iz anonimnosti klasnog prezira i utopijskog zaborava vraća u povijesna zbivanja. HSLŠ smatra da se jedino na tom obratu mogu temeljiti promjene koje bi Hrvatsku izvele iz sadašnjeg stanja postsocijalističke stagnacije i organski je vratile u Europu.

U nazivu HSLŠ sadržane su tri komponente:

- HSLŠ je hrvatska stranka koja se zauzima za hrvatsku državu kao republiku liberalne demokracije, u kojoj svi njezini državljani imaju ista prava.
- Članovi HSLŠ-a teže socijalnoj koheziji koja se može uspostaviti samo ravnotežom interesa poduzetničkog sloja i kapitala s jedne, i radno ovisnog pučanstva s druge strane. HSLŠ smatra da je jedna od funkcija države zaštita socijalno ugroženih dijelova stanovništva.
- HSLŠ se smatra pronositeljem i nastavljačem liberalnih koncepcija koje su u parlamentarnim demokracijama već odavno postale većine stranačkih programa.

Opća liberalna načela na kojima se utemeljuje i za koje se zauzima

HSLŠ su slijedeća:

1. Svi ljudi imaju jednaka i neotuđiva prava bez obzira na rasu, nacionalnost, vjeru, spol, politička i druga uvjerenja i nazore, socijalni status i sve druge razlike.
2. Čovjekova neotuđiva prava su: fizička i duhovna nepovredivost, sloboda govora, javnog istupanja i udruživanja te pravo na očuvan okoliš (zrak, vodu i tlo). Sloboda djelovanja ograničena je samo jednakom slobodom drugih, a država - u funkciji općeg dobra na koje svi pojedinci legitimno polažu pravo - dužna je, u ime zaštite tih sloboda, pravno reguliranim sredstvima spriječiti djelatnosti koje ih ugrožavaju.
3. Osnovno je građansko pravo pravna sloboda: pravo na ograničenje arbitrarnosti

vlasti, tj. pravo svakog građanina da se s njim postupa u skladu sa zakonom koji je jednak za sve i nepristran.

4. Osim prava pojedinaca da mogu birati oblike vlastite socijalne zaštite, država mora osigurati pravo na osnovnu zdravstvenu i socijalnu zaštitu, pravo na školovanje, slobodu biranja zanimanja; država ne smije dopustiti nasljeđivanje socijalnih funkcija.

5. Ekonomske slobode su slobode poduzetništva, ugovora, vlasništva i raspolaganja vlasništvom koje je stečeno radom i nasljeđivanjem.

6. U skladu s liberalnim načelima HSLS se zauzima za pravo i mogućnosti da se u društvu razvijaju sve posebnosti: osobne, kolektivne, regionalne, kulturne i druge. U duhu liberalnih načela HSLS podupire pravo naroda na samoodređenje.

7. Držeći se liberalnih načela, HSLS se suprotstavlja svim oblicima nasilja, od nasilja u obitelji do vojnih agresija. Zbog toga se HSLS zauzima za demilitarizaciju i razoružanje. Država treba ulagati minimalna sredstva koja su dovoljna za održavanje mira i sprečavanje nasilja.

8. HSLS se suprotstavlja svim oblicima rasne, nacionalne, vjerske i ideološke nesnošljivosti. U modernome socijalno diferenciranom i multikulturalnom društvu HSLS se zauzima za toleranciju i kulturu političkog dijaloga.

9. HSLS smatra da se interesi pojedinaca, građana i interesi naroda u cjelini mogu osigurati samo u državi višestranačke parlamentarne demokracije uz strogu podjelu vlasti i nezavisnost sudstva. Smatrajući da većina ne mora uvijek biti u pravu, HSLS se zauzima da se institucionalno zaštiti manjinsko ili pojedinačno mišljenje.

10. HSLS se zauzima za autonomiju gospodarskog, kulturnog i duhovnog, tj. svekolikog društvenog života pojedinaca u svim njihovim organizacijskim oblicima udruživanja i zajedništava. Polazeći od liberalnog načela korektivne i subsidijarne funkcije države, HSLS drži da država nema i ne može imati neki posebni svoj interes osim promicanja zajedničkog dobra zajednice svojih državljana. Država treba osigurati uvjete funkcioniranja svih oblika i sadržaja društvenog života, regulirajući zakonski pravila

konkurencijske dinamike, ne zadirući pritom u autonomiju subjekata društvenog života.

11. Cilj kojemu teži HSLS je prosperitet društva temeljen na poduzetništvu, obrazovanju, znanosti, očuvanju okoliša, moralnoj odgovornosti i radu. HSLS je uvjeren da se njezin program može ostvariti jedino na temelju obnove vrijednosti i dostojanstva rada i radnika. HSLS će smatrati dijelom svog programa i sva postignuća demokracije i liberalizma što unapređuju slobodu pojedinca i napredak društva, a svoju su vrijednost potvrdila u životnoj praksi.

HSLS je politička stranka centra kojoj je ishodište čovjek pojedinac. HSLS nastoji u hrvatski politički život unositi duh racionalne politike koja je skeptična prema svim kolektivističkim projektima i prema svakoj kolektivističkoj retorici.